

УДК 658.14/.17:338.24

ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ

Наталія Ситник

Львівський національний університет
імені Івана Франка, Львів, Україна
ORCID: 0000-0003-4138-9721

Мирослава Козік

Львівський національний університет
імені Івана Франка, Львів, Україна
ORCID: 0009-0000-8472-7669

Резюме. Розглянуто основні інструменти забезпечення фінансової стабільності та окреслено найефективніші підходи до управління фінансами підприємств у період воєнних дій. Особливу увагу приділено аналізу внутрішніх фінансових механізмів, що дозволяють підприємствам оперативно реагувати на зовнішні загрози та підтримувати безперервність діяльності. До таких механізмів належать антикризове бюджетування, яке передбачає перегляд фінансових планів з урахуванням ризиків і можливих сценаріїв розвитку подій; управління ліквідністю, спрямоване на оптимізацію грошових потоків; диверсифікація джерел доходів для зниження залежності від одного сегмента ринку; реструктуризація боргів, що допомагає зменшити фінансове навантаження; а також страхування ризиків як дієвий спосіб захисту від непередбачуваних втрат. Проаналізовано зовнішні механізми підтримки бізнесу, зокрема державні програми фінансування та гарантування кредитів, податкові пільги, грантові ініціативи, а також допомогу міжнародних організацій і партнерів. Проведене дослідження демонструє, що синергія внутрішніх та зовнішніх інструментів значно підвищує стійкість підприємств до викликів воєнного часу. Комплексний підхід дає змогу мінімізувати ризики, зберегти платоспроможність, забезпечити безперервність виробничого циклу та поступово відновлювати економічний потенціал навіть за умов активної фази конфлікту. Статистичні дані підтверджують результативність таких заходів: понад 85% українських підприємств змогли відновити свою діяльність після першого року війни, що свідчить про високу адаптивність бізнесу та значущість державної й міжнародної підтримки для збереження фінансової стабільності в країні. Отримані результати дослідження мають практичну цінність для підприємств різних секторів економіки, оскільки пропонують цілісну модель фінансової стабілізації в умовах турбулентного середовища та можуть бути використані для розроблення стратегічних і тактичних управлінських рішень у період воєнних загроз. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення адаптивних фінансових моделей з урахуванням тривалості воєнних ризиків і післявоєнного відновлення економіки.

Ключові слова: фінансова стабільність, воєнні дії, підприємство, фінансовий менеджмент, державна та міжнародна підтримка, інструменти.

Дата надходження 03.12.2025

Дата прийняття 15.12.2025

Дата публікації 27.02.2026

UDC 658.14/.17:338.24

TOOLS FOR ENSURING THE FINANCIAL STABILITY OF ENTERPRISES DURING MILITARY OPERATIONS

Natalia Sytnyk

Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

Myroslava Kozik

Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

Summary. The article examines the main tools for ensuring the financial stability of enterprises in the period of hostilities and outlines the most effective approaches to financial management in conditions of deep economic instability. Special attention is paid to the analysis of internal financial mechanisms that allow enterprises to quickly respond to external threats and maintain business continuity. Such mechanisms include anti-crisis budgeting, which provides for the revision of financial plans taking into account risks and possible scenarios of the development of events; liquidity management aimed at optimizing cash flows; diversification of sources of

income to reduce dependence on one market segment; debt restructuring, which helps to reduce the financial burden; as well as risk insurance as an effective way to protect against unforeseen losses. In addition to internal tools, the article also analyzes external business support mechanisms, including state financing and credit guarantee programs, tax benefits, grant initiatives, as well as assistance from international organizations and partners. The conducted research demonstrates that the synergy of internal and external tools significantly increases the resilience of enterprises to the challenges of wartime. A comprehensive approach makes it possible to minimize risks, maintain solvency, ensure the continuity of the production cycle, and gradually restore economic potential even under the conditions of an active phase of the conflict. Statistical data confirm the effectiveness of such measures: more than 85% of Ukrainian enterprises were able to resume their activities after the first year of the war, which indicates the high adaptability of business and the importance of state and international support for maintaining financial stability in the country. The obtained research results have practical value for enterprises of various sectors of the economy, as they offer a holistic model of financial stabilization in a turbulent environment and can be used to develop strategic and tactical management decisions in the period of military threats. Further research should focus on developing adaptive financial models that take into account the duration of military risks and post-war economic recovery.

Key words: *financial stability, hostilities, enterprise, financial management, state and international support, tools.*

Received 03.12.2025

Accepted 15.12.2025

Published 27.02.2026

Постановка проблеми. В умовах воєнних дій економічне середовище для підприємств є складним та нестабільним. Руйнування виробничої та логістичної інфраструктури, зниження платоспроможності населення, дефіцит ресурсів, коливання валютного курсу та зростання фінансових ризиків створюють безпрецедентні виклики для бізнесу. Підприємства вимушені працювати у надзвичайному режимі, що значно ускладнює планування, управління фінансовими потоками та забезпечення прибутковості. В цих умовах традиційні підходи до фінансового менеджменту часто виявляються недостатньо ефективними. Тому питання впровадження комплексних інструментів фінансового менеджменту, здатних забезпечити фінансову стійкість бізнесу в кризових умовах, стає особливо актуальним. Це сприятиме оптимізації структури капіталу, диверсифікації джерел доходів, управлінню ліквідністю, ефективному використанню державних і міжнародних програм підтримки та дозволить знизити ризики банкрутства і конкурентоспроможності.

Недостатня увага до цих аспектів підвищує вразливість підприємств, що робить проблему фінансової стабільності однією з пріоритетних у сучасних економічних дослідженнях. Таким чином, проблема забезпечення фінансової стабільності підприємств у період воєнного стану полягає в пошуку ефективних механізмів управління фінансами, здатних поєднувати внутрішні ресурси, державну підтримку та міжнародні інструменти для мінімізації ризиків, збереження платоспроможності та забезпечення подальшого економічного розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень свідчить, що питання забезпечення фінансової стабільності підприємств під час воєнних дій є предметом пильної уваги як вітчизняних, так і зарубіжних економістів. В. Геєць та А. Гальчинський досліджували механізми державної підтримки бізнесу в умовах кризи та наголошували на значущості кредитних програм, грантів та податкових стимулів для збереження платоспроможності підприємств. М. Мельник і Я. Жаліло приділяли увагу внутрішнім фінансовим інструментам підприємств, зокрема антикризовому бюджетуванню, управлінню ліквідністю, диверсифікації джерел доходів.

Науковці І. Булеєв, Д. Міщенко, І. Бланк, О. Терещенко та В. Ковальов у своїх працях виділяють роль організаційно-управлінських інструментів і міжнародної допомоги, наголошують на важливості антикризового планування, гнучкого управління персоналом, цифровізації процесів та кооперації підприємств у формі партнерських

альянсів. Комплексний аналіз цих досліджень дозволяє виділити основні напрями формування стійкої фінансової політики підприємств у кризових умовах та створює наукову основу для практичних рекомендацій щодо забезпечення їх фінансової стабільності.

Мета дослідження полягає в аналізуванні інструментів забезпечення фінансової стабільності підприємств в умовах воєнних дій та у визначенні ефективних підходів до управління фінансами у кризових економічних умовах, зокрема через аналіз внутрішніх фінансових механізмів підприємств, державних програм підтримки, міжнародних ініціатив та організаційно-управлінських заходів, що сприяють збереженню ліквідності, платоспроможності та рентабельності підприємств.

Постановка завдання. Основними завданнями дослідження є: узагальнити теоретичні підходи до розуміння сутності фінансової стабільності підприємства, визначити її основні критерії оцінювання; проаналізувати вплив воєнних дій на фінансово-економічний стан підприємств різних галузей; класифікувати інструменти забезпечення фінансової стабільності підприємств у воєнний період.

Виклад основного матеріалу. В умовах воєнних дій питання забезпечення фінансової стабільності підприємств набуває особливої актуальності через потребу застосування комплексу сучасних інструментів і методів для оптимізації структури капіталу, підвищення ліквідності та ефективного використання внутрішніх резервів [1]. Особливої уваги набувають гнучкість фінансової політики, цифровізація управлінських процесів і залучення зовнішньої підтримки – державних програм, міжнародних грантів і партнерських ініціатив. Дослідження цих інструментів дає змогу визначити практичні підходи до зміцнення фінансової стійкості підприємств у період воєнних потрясінь та дозволить сформулювати стратегічні орієнтири для їх подальшого відновлення.

Фінансова стабільність підприємства – це його здатність зберігати платоспроможність, ефективно використовувати ресурси та забезпечувати безперервність господарської діяльності навіть у складних економічних умовах. У працях І. Бланка, О. Терещенка, В. Ковальова наголошується, що фінансова стабільність є результатом збалансованості між власними й позиковими коштами, рівня прибутковості, ліквідності та фінансової стійкості. Під час воєнних дій це поняття набуває особливої ваги, оскільки підприємства опиняються в умовах нестабільності ринків, руйнування логістичних ланцюгів, зростання ризиків і дефіциту ресурсів. Тому фінансову стабільність оцінюють за системою коефіцієнтів, що показують різні аспекти стану підприємства [2]:

1. *Коефіцієнт автономії* (фінансової незалежності): визначається як частка власного капіталу в загальній сумі активів.

Формула [1]:

$$\text{Кавт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}}; \quad (1)$$

Оптимальне значення – 0,5 і вище. Чим вищий показник, тим більш незалежним є підприємство від кредиторів, а отже, тим воно стійкіше.

2. *Ліквідність* – це здатність підприємства швидко перетворювати свої активи у гроші для виконання короткотривалих зобов'язань. Розрізняють поточну ліквідність (чи може підприємство сплатити борги впродовж року); швидку ліквідність (чи вистачить грошових коштів і дебіторської заборгованості для покриття боргів); абсолютну ліквідність (частка грошей у покритті короткотривалих зобов'язань). Показники ліквідності показують платоспроможність – ключову складову фінансової стабільності.

3. *Фінансова стійкість*: цей показник характеризує структуру джерел фінансування, тобто наскільки обґрунтовано співвідносяться власні та залучені кошти. Фінансово стійке підприємство те, у якого власний капітал переважає боргові зобов'язання.

Важливо відстежувати співвідношення [1]:

$$Kз/в = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}}; \quad (2)$$

Нормальне значення – до 1,0. Якщо борги перевищують власні ресурси, фінансова стабільність під загрозою.

4. *Рентабельність* показує ефективність використання ресурсів.

Є кілька її видів:

– рентабельність активів (ROA) – наскільки прибутковою є кожна гривня вкладених активів;

– рентабельність власного капіталу (ROE) – віддача на вкладення власників;

– рентабельність продажів (ROS) – скільки прибутку припадає на 1 грн доходу.

Рентабельне підприємство має «внутрішнє джерело зростання» – прибуток, який забезпечує розвиток і стабільність.

5. *Оборотність активів*: показує швидкість обертання ресурсів, тобто, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для отримання доходу [1].

$$Коб = \frac{\text{Виручка}}{\text{Середня вартість активів}}; \quad (3)$$

Чим швидше ресурси «працюють», тим менше коштів залишається у запасах чи дебіторській заборгованості, тим гнучкішою є фінансова система.

Саме тому фінансова стабільність – це не просто баланс активів і пасивів, а цілісна система взаємопов'язаних характеристик, які показують, наскільки підприємство є захищеним від ризиків і здатним до розвитку в довготривалій перспективі.

Воєнні дії створюють для підприємств значні загрози, які безпосередньо впливають на їх фінансову стабільність. Найбільш відчутним є девальвація національної валюти та інфляція, які призводять до зростання витрат і зниження прибутковості. За оцінками НБУ, у 2024–2025 рр. інфляція в Україні залишалася на рівні двозначних показників, що ускладнює прогнозування цін та бюджетування [3]. Тому важливими стають хеджування валютних ризиків, гнучка цінова політика та перегляд умов контрактів із постачальниками.

Наразі істотним викликом є також мобілізація персоналу та релокація підприємств (рис. 1).

Рисунок 1. Кількість релокацій підприємств по Україні впродовж 2022–2024 рр., од.

Джерело: складено за даними [4].

Втрата кваліфікованих кадрів і витрати на переміщення виробництва знижують продуктивність та підвищують собівартість. У таких умовах ефективними є плани безперервності бізнесу (BCP), віддалені форми роботи, тимчасовий найм та участь у державних програмах підтримки релокованого бізнесу. Війна також призводить до руйнування основних засобів і зменшення інвестиційної активності. Згідно з оцінками Світового банку, сукупні потреби України у відбудові перевищують 524 млрд доларів [5]. Ще одним фактором дестабілізації є зростання собівартості продукції через енергетичні та логістичні проблеми. Підвищення цін на енергоносії та перебої з постачанням зменшують прибутковість. У відповідь підприємства впроваджують енергоефективні технології, укладають довготривалі контракти з фіксованими тарифами та оптимізують ланцюги постачання.

Таким чином, кожна із окреслених проблем підриває фінансову рівновагу бізнесу. Однак їх наслідки можуть бути пом'якшені за допомогою сучасних інструментів фінансового менеджменту. Фінансова стабільність підприємства в умовах війни залежить від здатності швидко адаптуватися до змін економічного середовища, від збереження ліквідності і забезпечення безперервності його діяльності. Для цього використовуються різноманітні фінансово-управлінські, фінансово-кредитні та інвестиційні, цифрові й інноваційні, організаційно-правові інструменти підтримки (рис. 2).

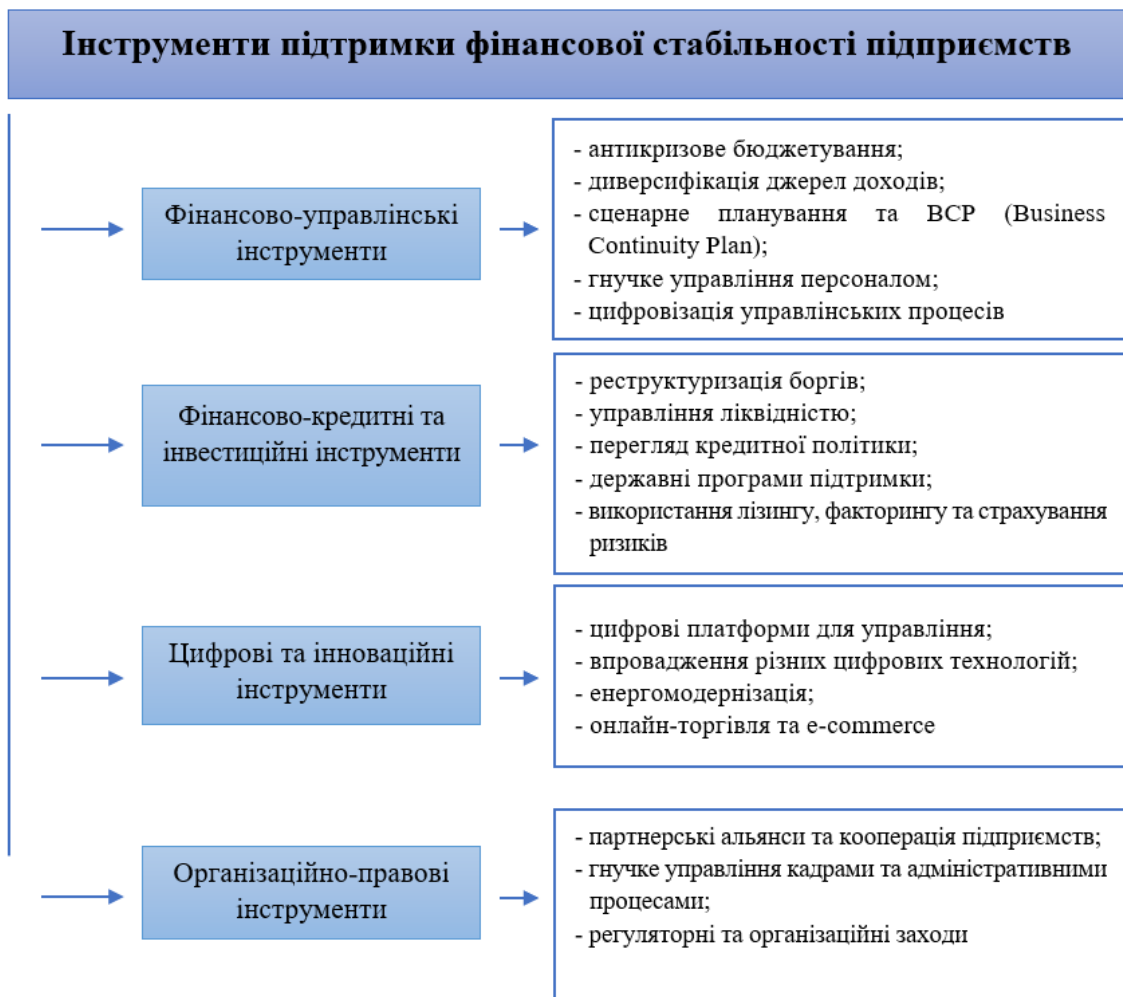

Рисунок 2. Інструменти підтримки фінансової стабільності підприємств

Джерело: складено на основі [6].

Фінансова стабільність підприємства у період воєнних дій – це не просто питання збереження прибутковості, а здатність адаптуватися до надзвичайного режиму для забезпечення ліквідності, мінімізації ризиків та збереження робочої сили й виробничого потенціалу [7]. У таких умовах надзвичайно важливими стають не лише звичні бізнес-інструменти, але й спеціальні форми державної, міжнародної та внутрішньої підтримки. До них можна віднести:

1. Фінансово-управлінські інструменти.

Серед внутрішніх механізмів особливе місце займає антикризове бюджетування. Підприємства скорочують непрофільні витрати, контролюють ліквідність та формують фінансові резерви, що дозволяє їм витримувати коливання ринку. За даними Європейської Бізнес Асоціації, понад 65% українських компаній у 2024 році переглянули бюджети з акцентом на виживання замість зростання.

Важливою стратегією є диверсифікація джерел доходів. Для забезпечення безперервності діяльності застосовується сценарне планування та розроблення Business Continuity Plan (BCP). Близько 48% компаній у 2024 році мали готові плани на випадок енергетичних, логістичних або безпекових ризиків.

Гнучке управління персоналом є ще одним важливим інструментом. Це включає віддалену роботу, тимчасові контракти та аутсорсинг, що дозволяє зменшити адміністративні витрати та зберегти продуктивність. Паралельно впроваджується цифровізація управлінських процесів, автоматизується облік, контроль витрат та планування ресурсів, що підвищує ефективність управління навіть у кризових умовах.

2. Фінансово-кредитні та інвестиційні інструменти.

Для підтримки фінансової стабільності підприємства активно використовують реструктуризацію боргів, що передбачає перегляд умов кредитів та оптимізацію грошових потоків. Управління ліквідністю та формування резервів дозволяє підприємствам швидко реагувати на фінансові потрясіння. Крім того, застосовуються факторинг, лізинг та страхування ризиків, що зменшує фінансове навантаження та захищає від несподіваних втрат.

Державні програми підтримки стали ключовим фактором стійкості бізнесу. Станом на 2025 рік програмою «Доступні кредити 5–7–9%» скористалося понад 80 тисяч підприємців, а загальний обсяг виданих кредитів перевищив 250 млрд грн. Основна частка коштів спрямована на відновлення виробництва, оборотний капітал і релокацію підприємств із зони бойових дій.

Гранти у межах ініціативи «Робота» отримали близько 12 тисяч проєктів, що сприяло створенню десятків тисяч робочих місць. Окрему роль відіграють податкові пільги, спрощене звітування та гарантії Експортно-кредитного агентства України, що страхує ризики зовнішньоекономічної діяльності.

3. Цифрові та інноваційні інструменти.

Значну роль у підтриманні фінансової стабільності відіграють цифрові та інноваційні технології. Онлайн-торгівля дозволяє компенсувати втрати від фізичного ринку та збільшити частку продажів. Енергомодернізація та впровадження інноваційних технологій оптимізують витрати й підвищують ефективність виробництва. Цифрові платформи для управління дозволяють у реальному часі контролювати витрати, облік ресурсів та моніторинг фінансових показників.

Підприємства виходять на зовнішні ринки, розвивають онлайн-продажі та нові бізнес-напрями. Обсяг українського e-commerce у 2023–2024 рр. зріс на понад 30%, частково компенсуючи втрати від фізичного скорочення ринку.

4. Організаційно-правові інструменти.

Підприємства активно формують партнерські альянси та кооперації, створюють кластери у галузях логістики, харчової та легкої промисловості, що дозволяє об'єднувати

ресурси та мінімізувати ризики. Регуляторні та організаційні заходи спрямовані на підтримання релокації підприємств та адаптацію до надзвичайного режиму. Гнучке управління кадрами та адміністративними процесами включає скорочення витрат, оптимізацію штатів та впровадження дистанційної роботи.

Досвід українських підприємств показує високу ефективність поєднання внутрішніх фінансово-управлінських механізмів із державними та міжнародними інструментами підтримки. Підприємства, що впровадили комплексний підхід, відновили діяльність швидше та забезпечили зменшення фінансових втрат. За даними EBRD понад 85% компаній у 2024 році повністю відновили роботу після першого року війни.

Комплексний підхід до впровадження антикризових заходів дозволяє підприємствам зберігати фінансову стабільність та ефективно адаптуватися до умов війни [8]. «Метінвест» є прикладом успішної реалізації таких стратегій у гірничо-металургійній галузі України.

У 2022 році «Метінвест» зазнав серйозних фінансових втрат через повномасштабне вторгнення. Обсяги продажу залізородного концентрату знизилися на 57%, а продаж плоского прокату – на 65% порівняно з попереднім роком, що призвело до падіння доходів від основної діяльності на 61% до 2,572 млн дол. США. Для мінімізації наслідків компанія застосувала антикризове бюджетування: скоротила непрофільні витрати, посилила контроль ліквідності та сформувала резерви. Це дозволило зменшити чистий збиток у 2023 році до 194 млн дол. США (у 2022 році – 2,193 млн дол. США).

«Метінвест» активно працював над реструктуризацією боргів, що дозволило оптимізувати грошові потоки та знизити фінансові ризики. У 2023 році компанія згенерувала позитивний грошовий потік від операційної діяльності в розмірі 707 млн дол. США, підтверджуючи ефективне управління ліквідністю. Крім того, використовувалися факторинг, лізинг і страхування ризиків, що зменшило фінансове навантаження на компанію. «Метінвест» продемонстрував високу адаптивність до умов війни, швидко переналаштувавши виробничі потужності та розширивши канали збуту продукції й упровадивши програми підтримання персоналу, зокрема реінтеграцію ветеранів та професійну адаптацію працівників. Інвестиції в інновації забезпечили створення нових матеріалів і технологій для оборонної промисловості, що сприяло стабілізації фінансового стану компанії та підтримувало економічну стійкість України [9].

Міжнародні організації, включно з USAID, ЄБРР, IFC, ЄІБ та ініціативою «EU4Business», надали гранти, мікрофінансування та консультативну допомогу понад 15 тисячам МСП. Така підтримка сприяла відновленню виробництва, модернізації технологій, енергомодернізації та розвитку соціально відповідального бізнесу. Підприємства, що активно користувалися державними та міжнародними інструментами, продемонстрували вищу стійкість до ринкових коливань та швидке відновлення після кризових потрясінь [10].

У сучасних умовах воєнних дій фінансова стабільність підприємств є основним фактором їх виживання та розвитку. Руйнування виробничої та логістичної інфраструктури, зниження платоспроможності населення, коливання валютного курсу та зростання ризиків створюють значні виклики для підприємств. Застосування комплексу інструментів фінансового менеджменту: управління ліквідністю, диверсифікація доходів, реструктуризація боргів, антикризове бюджетування, страхування ризиків, цифровізацію процесів сприяє забезпеченню стійкості підприємства. Водночас критично важливу роль відіграють державні програми підтримки, гранти та податкові пільги, які дозволяють підприємствам зберігати платоспроможність та адаптуватися до нових економічних умов.

Варто зазначити, що значну підтримку забезпечує міжнародна допомога та інвестиції. Українські підприємства отримують фінансування та консультативну

підтримку, що сприяє відновленню виробництва, модернізації, розвитку інновацій і соціально відповідального бізнесу. Поєднання внутрішніх, державних та міжнародних інструментів дозволяє підприємствам не лише виживати в умовах війни, а й формувати основу для подальшого стійкого розвитку, збереження робочих місць і стабільності економічного середовища.

Висновки. Проведене дослідження демонструє, що у воєнний період фінансова стабільність підприємств залежить від здатності швидко адаптуватися до змін економічного середовища, підтримувати ліквідність, мінімізувати ризики та забезпечувати безперервність діяльності. До ключових інструментів забезпечення стійкості належать антикризове бюджетування, контроль витрат, формування фінансових резервів, диверсифікація доходів, сценарне планування та упровадження Business Continuity Plan (BCP). Зокрема, значну роль відіграють цифровізація управлінських процесів та інноваційні технології, які підвищують ефективність виробництва й точність фінансового контролю.

Отже, перспективи подальших досліджень полягають у вивченні довготривалих ефектів антикризових заходів, оцінюванні ролі інноваційних та цифрових технологій, ефективності державних і міжнародних програм підтримки, а також аналізі моделей диверсифікації доходів і ринків збуту. Розроблення рекомендацій щодо сценарію планування та управління ризиками з урахуванням можливих нових викликів створює наукову основу для стійкого післявоєнного економічного відновлення України, збереження робочих місць і стабільного розвитку підприємств.

Conclusions. The conducted research demonstrates that during the war period, the financial stability of enterprises depends on the ability to quickly adapt to changes in the economic environment, maintain liquidity, minimize risks and ensure business continuity. Key sustainability tools include crisis budgeting, cost control, financial reserve formation, revenue diversification, scenario planning, and Business Continuity Plan (BCP) implementation. Digitalization of management processes and innovative technologies that increase production efficiency and accuracy of financial control play a significant role.

Prospects for further research consist of studying the long-term effects of anti-crisis measures, evaluating the role of innovative and digital technologies, the effectiveness of state and international support programs, as well as analyzing models of income diversification and sales markets. The development of recommendations for scenario planning and risk management, taking into account possible new challenges, creates a scientific basis for sustainable post-war economic recovery of Ukraine, preservation of jobs and stable business development.

Список використаних джерел:

1. Фінансова безпека держави: навчальний посібник / Ситник Н. С., Гукалюк А. В., Стасишин А. В., Слобода Л. Я. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2024. 680 с.
2. Борисова С., Крук О., Балашова О. Підтримка та фінансування підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61.
3. Ukraine Inflation Rate. *TRADING ECONOMICS*: URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/inflation-sri> (дата звернення: 21.11.2025).
4. Майже 8 тисяч бізнесів переїхали в інші регіони у 2025 році. Куди переїжджає бізнес? *Opendatabot*: URL: <https://opendatabot.ua/analytics/business-relocation-2025> (дата звернення: 21.11.2025).
5. Updated damage assessment finds \$524 billion needed for recovery in Ukraine over next decade. *UNDP*: URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/updated-damage-assessment-finds-524-billion-needed-recovery-ukraine-over-next-decade> (дата звернення: 22.11.2025).
6. Неизвестна О. В., Григорук А. А., Литвин Л. М. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39.
7. Колодізев О., Береговий В. Підходи до забезпечення стійкості економічних агентів: вплив нових реалій на політику експорту та імпорту в Україні. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 1. С. 178–189.

8. Роїк О. Р. Фінансові інструменти підтримки діяльності підприємств в умовах війни в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 46. С. 67–71.
9. Сталеве серце незалежності: як Metinvest став драйвером індустріального розвитку України. *New Voice*. *METINVEST*: URL: <https://metinvestholding.com/ua/media/news/staleve-serce-nezalezhnost-yak-metinvest-stav-drajverom-ndustrialjnogo-rozvitku-ukrani-new-voice> (дата звернення: 25.11.2025).
10. Саввопуло К. В. Особливості правового забезпечення фінансової безпеки України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Сер. ПРАВО*. 2025. Вип. 89. Част. 3.

References

1. Sytnyk N. S., Hukaliuk A. V., Stasyshyn A. V., Sloboda L. Ya. (2024). *Finansova bezpeka derzhavy: navchalnyi posibnyk* [Financial security of the state: study guide]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv. 680 p.
2. Borysova S., Kruk O., Balashova O. (2024) *Podtrymka ta finansuvannia pidpriemnytskoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu* [Support and financing of entrepreneurial activity under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 61.
3. Ukraine Inflation Rate (2025). *Trading Economics* (electronic journal). Available at: <https://tradingeconomics.com/ukraine/inflation-cpi> (accessed: 21 November 2025).
4. Maizhe 8 tysiach biznesiv pereikhaly v inshi rehiony u 2025 rotsi. Kudy pereizhdzhaie biznes? [Almost 8 thousand businesses relocated to other regions in 2025. Where does business relocate?] (2025). *Opendatabot* (electronic journal). Available at: <https://opendatabot.ua/analytics/business-relocation-2025> (accessed: 21 November 2025).
5. Updated damage assessment finds \$524 billion needed for recovery in Ukraine over next decade (2025). *UNDP* (electronic journal). Available at: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/updated-damage-assessment-finds-524-billion-needed-recovery-ukraine-over-next-decade> (accessed: 22 November 2025).
6. Neizviesna O. V., Hryhoruk A. A., Lytvyn L. M. (2022) *Suchasni instrumenty pidtrymky finansovoi stiičnosti Ukrainy v umovakh voiennoho stanu* [Modern instruments for supporting financial stability of Ukraine under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 39.
7. Kolodiziev O., Berehovi V. (2025) *Podkhody do zabezpechennia stiičnosti ekonomichnykh ahentiv: vplyv novykh realii na polityku eksportu ta importu v Ukraini* [Approaches to ensuring the resilience of economic agents: the impact of new realities on export and import policy in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 35, no. 1, pp. 178–189.
8. Roik O. R. (2023) *Finansovi instrumenty pidtrymky diialnosti pidpriemstv v umovakh viiny v Ukraini* [Financial instruments to support enterprise activity under war conditions in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 46, pp. 67–71.
9. Staleve sertse nezalezhnosti: yak Metinvest stav draiverom industrialnoho rozvytku Ukrainy – New Voice [Steel heart of independence: how Metinvest became a driver of industrial development of Ukraine – New Voice] (2025). *Metinvest* (electronic journal). Available at: <https://metinvestholding.com/ua/media/news/staleve-serce-nezalezhnost-yak-metinvest-stav-drajverom-ndustrialjnogo-rozvitku-ukrani-new-voice> (accessed: 25 November 2025).
10. Savvopulo K. V. (2025) *Osoblyvosti pravovoho zabezpechennia finansovoi bezpeky Ukrainy v umovakh voiennoho stanu* [Peculiarities of legal support of financial security of Ukraine under martial law]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii Pravo*, vol. 89, part 3.